

[Udenrigsministeren.]

ikke på forhånd har kunnet indregne i deres eksportpriser, og som de derfor, hvis der ikke træffes særlige foranstaltninger, vil komme til at bære som et særligt tab for dem. Vi har rejst dette spørgsmål over for den britiske regering; det er i øjeblikket genstand for drøftelser mellem den danske ambassade og den britiske regering, og vi håber, man må kunne finde en løsning på problemet, således at det i hvert fald for størstedelen af den således kontraktbundne eksport ikke vil blive de danske eksportører, der kommer til at bære afgiften, så længe kontrakterne gælder, og vi håber på, at der i de tilfælde, hvor det ikke vil være muligt at klare det i henhold til den eksisterende britiske lovgivning, må kunne gennemføres særlige undtagelsesbestemmelser; men herom foreligger der indtil nu ingen afklaring. Forhandlingerne foregår mellem det britiske handelsministerium og den danske ambassade.

Det, der imidlertid virkede nok så chokerende ved den britiske meddelelse som, skal vi sige, det materielle indhold i forhold til danske eksportinteresser, var både det middel, der her blev taget i anvendelse, og den måde, hvorpå det blev bragt til offentlighedens kundskab og til de interesserede regerings kundskab. Det har i alle EFTA-lande fremkaldt en stærk reaktion over for den britiske handle måde, ligesom det i lande uden for EFTA-medlemskredsen på tilsvarende måde har fremkaldt, i hvert fald for visse landes vedkommende, en meget stærk reaktion.

Under de forhandlinger og drøftelser, statsministeren og jeg for et par dage siden havde lejlighed til at føre med den britiske regering, har vi stærkt understreget og fremhævet, at den metode, man her har bragt i anvendelse, ikke er forudset i EFTA-aftalen og må betragtes som værende i strid med EFTA-aftalens ånd. Hvis der optræder svære betalingsbalancevanskeligheder for et land, er det udtrykkeligt i EFTA-aftalen fastlagt, at man kan gribe til anvendelse af direkte importregulering, og der er endvidere fastlagt en procedure, hvorefter dette kan ske. Det har den britiske regering imidlertid ikke ment at ville gribe til; man har altså valgt at gennemføre en ekstraordinær importafgift, som ikke kan siges at være i

overensstemmelse hverken med EFTA-aftalens ordlyd eller med dens ånd.

Som et lille kuriosum kan man måske nævne, at da vi i sin tid forhandlede om EFTA-aftalen, ønskede man fra forskellige landes side, derunder fra Danmarks side, at få en undtagelsesbestemmelse ind i tilfælde af svære betalingsbalancevanskeligheder, en bestemmelse, som bl. a. skulle muliggøre, at man kunne fravige toldafviklingen og måske i en periode gennemføre ekstraordinære importafgifter. Under forhandlingerne dengang var det ikke muligt for os at få en sådan nødhjælpsklausul ind i traktaten; det blev afvist bl. a. fra britisk side. Så meget desto ejendommeligere er det, at vi nu bliver stillet over for anvendelsen af netop dette middel fra Englands side.

På samme måde som midlet må siges at være i uoverensstemmelse med EFTA-aftalen, må vi sige, at måden: iværksættelse uden forudkonsultation, i hvert fald måtte virke stærkt generende for den gensidige EFTA-tillid, og det har vi givet klart udtryk for over for den britiske regering. Heroverfor redegjorde man for Storbritanniens vanskeligheder. Man beklagede stærkt; at det havde været nødvendigt at gribe til en sådan nødhjælpsforanstaltning, men man pegede på, at man stod over for en alvorlig, en akut valutakrise. Man havde i de seneste måneder oplevet et voldsomt træk på valutareserven, og man pegede på, at det var nødvendigt at gribe til drastiske og øjeblikkeligt virkende foranstaltninger, fordi den britiske valutareserve jo ikke blot er valutareserve for Storbritannien selv, men for hele sterlingområdet og derfor pålægger den britiske regering forpligtelser ud over det, der normalt påhviler et land.

Man mente at have valgt den fremgangsmåde, som var mindst skadelig for de andre lande. Man erkendte, at man kunne have grebet til gennemførelse af importregulering, man kunne måske have grebet til devaluering, man kunne måske have grebet til andre foranstaltninger. Men man mente altså, at den fremgangsmåde, man havde valgt, var den, der var mindst skadelig for andre lande, og den, som man hurtigst kunne få ophævet igen.

Man understregede stærkt, at det var den engelske regerings ønske, at EFTA skulle